

MEGEMLÉKEZÉS

DR. PRÉCSÉNYI ISTVÁN

1926–2007

A múlt év végén a 80 éves Précsényi professzort köszöntötték volt munkatársai, tanítványai. Kórházban tartózkodott, de már haza készült. Váratlan meglepetés volt számára a „Kutatás, oktatás, értékkeremtés” című, tisztelői dolgozatait egybefoglaló, születésnapjára készült ünnepi kiadvány. Én már lakásán köszönhettem ez év januárjában. Gyengélkedett, de sokat kérdezett szakmai munkámról, családomról, régi óvári ismerőseiről, volt aspiránsáról. Megkért, hogy kéreseit, jókívánságait tolmácsoljam. Megtettem, de sajnos a tervezett márciusi találkozásunk már nem valósulhatott meg, mert március 2-án váratlanul elhunyt. Március 21-én vettünk tőle végső búcsút a budapesti Megyeri úti temetőben.

Précsényi István 1926. november 4-én született Budapesten. Az ELTE biológia–földrajz szakán szerzett 1950-ben tanári diplomát. Még ebben az évben a budapesti, illetve a gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karának Növénytan Tanszékére került, ahol Máthé Imre professzor volt a tanszékvezető. Kezdetben gyakornok, tanársegéd, majd mint adjunktus végzett rendszeres oktatói tevékenységet. Az agrártudományi egyetemen 1962-ben avatták egyetemi doktorrá. Mosonmagyaróvárra, az akkori Pannon Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karának Növénytan és Növényélettani Tanszékére 1963 februárjában került, ahol vele együtt végeztük a mezőgazdasági növénytan oktatását. A tanszékvezető Dr. Márton Géza egyetemi tanár volt, aki a növényélettant oktatta. Précsényi professzor felesége tervezte a tanszék bemutató kertjét, amit nagy gondossággal valósított meg. Mivel mosonmagyaróvári lakásügyeiket nem tudták rendezni, 1963 őszén eleget tett Zólyomi Bálint akadémikus vácrátóti meghívásának, így lett az MTA vácrátóti Botanikai Kutató Intézetének tudományos munkatársa, főmunkatársa, majd tudományos tanácsadója. 1978-tól a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Növénytan Tanszékének egyetemi tanára, 1980-tól pedig a tanszékvezetői feladatokat is ellátta. A biológiai tudomány kandidátusa fokozatot 1966-ban, a biológiai tudomány doktori fokozatát pedig 1973-ban nyerte el. Nyugdíjazását 1992-ben kérte.

Rövid – alig egyéves – mosonmagyaróvári oktatói–kutatói tevékenysége több volt, mint egyszerű munkavégzés. A mezőgazdasági növénytant nagy lelkesedéssel, kiváló gyakorlati érzékkel oktatta. Előadásait a hallgatóság nagyon szerette. Érdeklődő hallgatóival hosszú órákig konzultált. A növénytermesztési kísérletek tervezésének és a kísérletek

matematikai–statisztikai értékelésének mestere volt. Nem csak a tanszék, hanem az intézmény valamennyi oktatójának önzetlenül segített. Olyan volt a dolgozószobája, mint egy szaktanácsadó iroda. Kezdeti tudományos munkámat is jelentősen befolyásolta. A mosonmagyaróváriak számára akkor is „munkatárs” maradt, amikor Vácra, illetve Debrecenbe került. Éveken keresztül volt a növényteni tanszék meghívott előadója, s a tanszék doktoranduszainak, illetve aspiránsainak témavezetője. Agrobotonikai témájú kutatásaimat mindig megbeszélhettem vele, s közös publikációkat is készítettünk.

Tudományegyetemi végzettsége ellenére, Précsényi professzor egész kutatási tevékenységének nagy része a növénytermesztési alap kutatásokhoz sorolható. Érződik munkásságán a Gödöllőn és Mosonmagyaróvárott szerzett „agráros szemlélet”. Gödöllőn rét–legelő cönológiai és termelési vizsgálatokat, fűtársítási kísérleteket végzett. Az 1960-as években induló hazai Nemzetközi Biológiai Program (IBP) keretében folyó kutatások meghatározó egyénisége volt. Kiemelkedő eredményeket ért el a mintavételezési és termelésbiológiai kutatási módszerek kidolgozásában. E témában kiváló munkatársa Dr. Berzsényi Zoltán professzor, az MTA martonvásári kutatóintézetének osztályvezetője. A növekedésanalízis fontosságára elsőként hívta fel a figyelmet. Vele közösen elsőként hasonlítottunk össze kukoricafajtákat a növekedésanalízis módszerével és elsőként születtek egyes gyomnövényfajok és kultúrnövények versengéséről, kompetíciójáról szóló, közösen megjelentetett közleményeink. Erre figyeltek fel a mezőgazdasági kutatásokat végző (növénytermesztő, gyombiológus) kutatók és lett ma már széleskörűen alkalmazott kutatási módszer. Précsényi professzor a kultúrnövény-állományokban a gyomnövényzet évi változásait szukcesszióknak tekinti, ami évente előlről induló folyamat, s amit a betakarítás állít meg. Agrárjellegű kutatásait még hosszasan lehetne tovább sorolni. Ezt majd egy a munkásságát bemutató külön kiadvány bizonyára tartalmazni fogja.

Köszönöm a sorsnak, hogy Précsényi professzor barátságával megtisztelt. Otthonában szívesen fogadott, ahol mindig szólt halkán a klasszikusok zenéje. Nagy zenei műveltséggel rendelkezett. Egyik bécsi utunk alkalmával minden pénzét komolyzenei lemezekre költötte. Maga is játszott orgonán, zongorán. Szűkszavúság jellemezte. Levelei csak tízsorosak voltak, de legalább tízoldalnyi gondolattal értek fel.

Búcsúznak. Mi sokan Mosonmagyaróváron is köszönjük barátságodat, önzetlen segítő-készségedet. Szívünkben tovább élsz!

Czímber Gyula